

Materiałem do badań w kierunku koronawirusów są z wyboru:

- wymazy z nosogardła lub z nosa i gardła oraz aspiraty z nosogardła
- próbki pobrane z dolnych dróg oddechowych: aspiraty przetchnawicze (TTA), ewentualnie popłuczyny oskrzelowo - pęcherzykowe (BAL)*

* wskazane jest pobranie materiału z dolnych dróg oddechowych ze względu na mniejsze prawdopodobieństwo uzyskania wyniku fałszywie ujemnego.

Sposób pobrania, przechowywania i transportu materiału do badań

Aspiraty przetchnawicze (TTA):

- pobranie zgodnie z procedurami medycznymi.
- do laboratorium należy dostarczyć w ilości 2 – 4 ml w jałowej próbówce - najszybciej jak to możliwe po pobraniu (badanie do 24h), najlepiej w temperaturze chłodni ($5^{\circ}\text{C} \pm 3^{\circ}\text{C}$).

Jeżeli próbka będzie przechowywana/transportowana dłużej niż 48 godziny, należy ją zamrozić i dostarczyć do laboratorium w warunkach uniemożliwiających rozmrożenie (transport na suchym lodzie).

Popłuczyny oskrzelowo – pęcherzykowe (BAL):

- jak powyżej; możliwość niższego stężenia wirusa w próbce w stosunku do TTA, stąd wskazana większa objętość próbki (min. 15 ml), ale materiał nadal polecany.

Aspiraty z nosogardła:

- transport i przechowywanie jak powyżej.

Wymaz z nosogardła lub z nosa i gardła:

należy pobrać używając zestawów transportowych, przewidzianych specjalnie do pobierania materiału klinicznego w kierunku **zakażeń wirusowych** (wymazówka plus podłoże w próbówce). Jałowa wymazówka powinna być wykonana w całości ze sztucznego tworzywa, tzn. patyczek plastikowy oraz wacik wykonany z materiału innego niż wata (dakron, czysta wiskoza, poliester lub sztuczny jedwab), ponieważ stosowanie innych wymazówek powoduje inhibicję reakcji PCR. **Podłoże transportowe do pobranych wymazów zapewnia Pracownia Wirusologii WSSE w Łodzi, nie należy stosować innych podłoży np. bakteriologicznych.** Jałową wymazówką należy pobrać głęboki wymaz z nosogardła i umieścić w próbówce z podłożem (patrz opis powyżej). W przypadku pobierania materiału z nosa i gardła:

Wymaz z gardła:

- używając szpatułki, docisnąć język ku dołowi, co pozwoli uniknąć kontaminacji wymazu śliną i za pomocą suchego sterylne go patyczka wymazowego energicznie potrzeć obie powierzchnie migdałków oraz tylną ścianę gardła (bez dotykania powierzchni jamy ustnej) zwracając szczególną uwagę na miejsca zapalnie zmienione
- koniec patyczka wymazowego odłamać tuż przy zakrętku
- patyczek wymazowy z pobranym materiałem umieścić w próbówce z podłożem transportowym (bez dotykania wacikiem jej ścianek).

Wymaz z nosa:

- upewnić się, czy przed pobraniem materiału pacjent nie wydmuchiwał nosa
- w celu pobrania wymazu należy delikatnie odchylić głowę pacjenta do tyłu i przytrzymać za podbródek

- drugą ręką umieścić koniec suchego sterylnego patyczka wymazowego w prawym nozdrzu pacjenta; wymaz powinien być pobrany energicznie, aby mieć pewność, że zawiera on zarówno komórki, jak i śluz z wnętrza nozdrza
- koniec patyczka wymazowego odłamać tuż przy zakrętce, patyczek wymazowy z pobranym materiałem umieścić następnie w próbówce, w której jest już wymaz z gardła
- według tej samej procedury, za pomocą nowego sterylnego patyczka wymazowego, należy pobrać wymaz z lewego nozdrza
- próbkę zamknąć i podpisać imieniem i nazwiskiem pacjenta oraz datą i godziną pobrania wymazu
- próbkę do 24 godzin od momentu pobrania przechowywać i transportować w pozycji pionowej w temperaturze od +2°C do +8°C
- powyżej 24 godzin przechowywać w temperaturze –70°C lub niższej i transportować w stanie zamrożonym.
- **podłoże transportowe do pobranych wymazów zapewnia Pracownia Wirusologii WSSE w Łodzi, nie należy stosować innych podłoży np. bakteriologicznych**
- należy używać jedynie sterylnych wymazówek, zawierających waciki wykonane z tworzywa sztucznego (np. sztuczny jedwab) oraz patyczki plastikowe. Wymazówki z wacikiem bawełnianym i drewnianym patyczkiem mogą zawierać substancje inaktywujące niektóre wirusy i hamujące reakcję PCR.

Próbkę należy szczelnie zamknąć (w razie potrzeby uciąć patyczek wymazówki), jednoznacznie opisać (data pobrania, imię i nazwisko chorego) i przechowywać w temperaturze chłodni (5°C ± 3°C),

Próbkę należy przesłać do laboratorium jak najszybciej; próbka powinna być umieszczona na lodzie, w celu zapewnienia temperatury chłodni (5°C ± 3°C). Jeżeli próbka będzie przechowywana/transportowana dłużej niż 24 godziny, należy ją zamrozić i dostarczyć do laboratorium w warunkach uniemożliwiających rozmrożenie (na suchym lodzie).